

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่งฯ

การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต

สมัยที่ ๕๙ ปีการศึกษา ๒๕๕๙

ข้อ ๑. คำถาม นายเอกทำสัญญาซื้อขายเครื่องกำเนิดไฟฟ้าราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท กับนายโทและนายตรี โดยชำระราคางวดแรก ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และมีข้อตกลง ให้นำไปส่งมอบและติดตั้ง ณ สำนักงานของนายเอก ที่จังหวัดราชบุรี พร้อมด้วยเงื่อนไขว่าเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะต้องเดินเครื่องยนต์ และจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ตามคุณสมบัติที่ตกลงกันนายเอกจึงจะชำระราคาส่วนที่เหลือให้ สัญญาดังกล่าวทำขึ้นที่ภูมิลำเนาของนายเอกซึ่งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ส่วนนายโทและนายตรีต่างมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสระบุรี ต่อมาหลังจากที่ติดตั้งแล้วปรากฏว่าเครื่องกำเนิดไฟฟ้ามีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่ตกลงซื้อขายเพราะไม่สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ นายเอกจึงบอกเลิกสัญญาและยื่นฟ้องนายโท กับนายตรีต่อศาลจังหวัดราชบุรี ขอให้คืนเงินค่าสินค้าที่ชำระไปจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยและให้ขนย้ายเครื่องกำเนิดไฟฟ้าออกไป นายโทให้การต่อสู้คดีขอให้ยกฟ้องและยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้น เรื่องเขตอำนาจศาล ว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องต่อศาลนี้ ส่วนนายตรี พนักงาน เตินหมายรายงานว่าส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้ไม่ได้โดยได้รับแจ้งว่า ถึงแก่กรรม ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แถลง ต่อมาโจทก์ยื่นคำแถลงต่อศาลว่านายตรี ได้ถึงแก่กรรมไปก่อนโจทก์ยื่นฟ้องคดีตามมรณบัตรที่แนบมาและยื่นคำร้องขอให้ ศาลหมายเรียกทายาทของนายตรีเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่นายตรีผู้มรณะ

ให้วินิจฉัยว่า คำร้องของนายโทฟังขึ้นหรือไม่ และศาลจะมีคำสั่งตาม คำร้อง และคำฟ้องของโจทก์ที่เกี่ยวกับนายตรีอย่างไร

ธงคำตอบ นายเอกทำสัญญาซื้อขายเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากับนายโทและนายตรี ที่ภูมิลำเนาของนายเอกซึ่งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร โดยมีข้อตกลงให้นำไปส่งมอบและติดตั้ง ณ สำนักงานของนายเอกที่จังหวัดราชบุรี พร้อมด้วยเงื่อนไขว่า เครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะต้องเดินเครื่องยนต์และจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ตามคุณสมบัติที่ตกลงกัน นายเอกจึงจะชำระราคาส่วนที่เหลือให้ เมื่อนายเอกอ้างว่านายโทและนายตรีนำเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามข้อกำหนดในสัญญาไปส่งมอบและติดตั้งอันเป็นการผิดสัญญาก็เท่ากับมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาซื้อขายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการส่งมอบและติดตั้ง จังหวัดราชบุรีซึ่งเป็นสถานที่ที่ต้องมีการส่งมอบและติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจึงเป็นสถานที่ที่มูลคดีเกิดขึ้นอีกแห่งหนึ่งด้วย นายเอกย่อมมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดราชบุรีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔ (๑) คำร้องของนายโทฟังไม่ขึ้น (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๑๖/๒๕๔๘)

กรณีนายตรีได้ถึงแก่กรรมไปก่อนที่จะถูกนายเอกฟ้องคดี นายตรีไม่มีสภาพบุคคลอยู่ในขณะที่นายเอกยื่นฟ้องไม่อาจเป็นคู่ความในคดีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ฟ้องของนายเอกเฉพาะที่เกี่ยวกับนายตรีจึงมีขอบมาแต่ต้น นายเอกไม่อาจยื่นฟ้องนายตรีต่อศาลได้ จึงต้องเพิกถอนคำสั่งรับคำฟ้องเป็นไม่รับคำฟ้องและจำหน่ายคดีจากสารบบความเฉพาะที่เกี่ยวกับนายตรี (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐/๒๕๓๖, ๓๑๕๓/๒๕๔๕) นายเอกจะขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกทายาทของนายตรีเข้ามาเป็นคู่ความแทนหาได้ไม่ เพราะไม่ใช่กรณีคู่ความมรณะในระหว่างคดีค้างพิจารณาอยู่ในศาลตามมาตรา ๔๒

ข้อ ๒. คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์ กับให้ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ จำเลยอุทธรณ์พร้อมด้วยยื่นคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นได้สอบสวนแล้ววินิจฉัยว่าจำเลยมิใช่ผู้ยากจนและคดีไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ หากจำเลยประสงค์จะดำเนินคดีต่อไปให้วางเงินค้ำขึ้นศาลภายใน ๑ เดือนนับแต่วันมีคำสั่ง กรณีดังกล่าวหากจำเลยใช้สิทธิดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) จำเลยยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคำขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาใหม่ เพื่ออนุญาตให้จำเลยนำพยานหลักฐานมาแสดงเพิ่มเติมว่าเป็นคนยากจน

(ข) หลังจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งแล้ว ๑๕ วัน จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้อุทธรณ์อย่างคนอนาถา

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะส่งคำร้องของจำเลยใน (ก) และคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นใน (ข) อย่างไร

ธงคำตอบ (ก) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๕ ให้สิทธิแก่คู่ความที่จะขออุทธรณ์อย่างคนอนาถาได้ หากคดีมีเหตุอันสมควรที่จะอุทธรณ์และตนเองเป็นคนยากจนไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาล จำเลยยื่นคำร้องขออุทธรณ์อย่างคนอนาถา ศาลชั้นต้นได้สวนแล้วมีคำสั่งยกคำร้องของจำเลยโดยวินิจฉัยว่า จำเลยมิใช่ผู้ยากจนและคดีไม่มีเหตุอันสมควรที่จะอุทธรณ์ การที่จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นให้พิจารณาคำขอใหม่ตาม มาตรา ๑๕๖ วรรคสี่ เพื่ออนุญาตให้จำเลยนำพยานหลักฐานมาแสดงเพิ่มเติมว่าตนเป็นคนยากจน แม้หากศาลชั้นต้นทำการได้สวนและฟังว่าจำเลยเป็นคนยากจน ก็ไม่เป็นประโยชน์แก่รูปคดีของจำเลยเพราะปัญหาที่ว่าคดีของจำเลยมีเหตุอันสมควรที่จะอุทธรณ์หรือไม่ได้ยุติไปแล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะพิจารณาคำขอของจำเลยใหม่ ดังนั้นศาลชั้นต้นชอบที่จะมีคำสั่งยกคำร้องของจำเลย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๗๙/๒๕๔๙)

(ข) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๖ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นศาลอุทธรณ์ของจำเลย จำเลยอาจอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง มิใช่ภายในกำหนดเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยนำเงินค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์มาวางศาล เมื่อจำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นเกินกำหนดเวลา ๗ วัน นับแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ศาลชั้นต้นชอบที่จะมีคำสั่งไม่รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๑/๒๕๔๙)

ข้อ ๓. คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าเช่าทรัพย์สินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่โจทก์ จำเลยให้การว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยไม่ได้ผิดสัญญาเช่า และฟ้องโจทก์ขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้อง หลังจากศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์เสร็จสิ้น ระหว่างสืบพยานจำเลย จำเลยยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้น ในปัญหาข้อกฎหมายว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากโจทก์ได้ฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันนี้ที่ศาลในประเทศญี่ปุ่น และศาลแห่งประเทศญี่ปุ่นมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานจำเลยต่อไป แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี จำเลยฎีกา ศาลชั้นต้นส่งรับฎีกา ก่อนศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลฎีกา โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง จำเลยไม่คัดค้าน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ ถอนฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องชอบหรือไม่

ธงคำตอบ คดีนี้ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานจำเลยต่อไปแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี แม้จำเลยจะยื่นฎีกาอยู่ก็ตาม แต่คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ย่อมผูกพันคู่ความ จนกว่าคำพิพากษาศาลอุทธรณ์จะถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับหรือดเสีย ถ้าหากมี ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ดังนี้ต้องถือว่า คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นที่จะต้องสืบพยานจำเลยต่อไป โจทก์ชอบที่จะยื่นคำร้องขอถอนฟ้องได้ตามมาตรา ๑๗๕ วรรคสอง ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจึงชอบแล้ว (คำสั่งศาลฎีกาที่ ๕๖๒๓/๒๕๔๘)

ข้อ ๔. คำถาม โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๒ ได้ขั้บรรณคดีโดยประมาทจนโจทก์ทั้งสองได้รับบาดเจ็บ อันเป็นการกระทำละเมิดในทางการที่จ้าง ขอบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายให้โจทก์ทั้งสอง คนละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยทั้งสองให้การต่อสู้คดี

ขอให้ศาลยกฟ้อง ศาลชั้นต้นกำหนดให้โจทก์ทั้งสองนำพยานเข้าสืบก่อน ถึงวันสืบพยาน จำเลยที่ ๑ มาศาล ส่วนโจทก์ทั้งสองกับจำเลยที่ ๒ ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาล ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ

(ก) โจทก์ทั้งสองมาศาล ยื่นคำร้องว่าโจทก์ทั้งสองไม่ได้ตั้งใจขาดนัดพิจารณา แต่ในวันสืบพยาน การจรรยาบรรณขัดมาก ทำให้เสียมียนทนายโจทก์ทั้งสอง นำคำร้องขอเลื่อนคดีมาถึงศาลล่าช้าหลังจากที่ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีไปแล้ว ขอให้ศาลไต่สวนคำร้องและมีคำสั่งให้พิจารณาคดีใหม่

(ข) จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ว่า ศาลไม่ได้สอบถามจำเลยที่ ๑ ซึ่งมาศาลก่อนที่จะมีคำสั่ง คำสั่งศาลที่ให้จำหน่ายคดีจากสารบบความไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องของโจทก์ทั้งสองใน (ก) อย่างไร และอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ ใน (ข) ฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ (ก) เมื่อโจทก์ทั้งสองกับจำเลยที่ ๒ ไม่มาศาลในวันสืบพยานและไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี จึงเป็นกรณีที่คู่ความทั้งสองฝ่ายขาดนัดพิจารณา ซึ่งศาลจะต้องมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๑ ส่วนโจทก์ทั้งสองที่ไม่มาศาลกับจำเลยที่ ๑ ที่มาศาลเป็นกรณีที่โจทก์ขาดนัดพิจารณาตามมาตรา ๒๐๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่ได้แจ้งต่อศาลในวันสืบพยานขอให้ดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป ศาลย่อมจะต้องสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความเช่นเดียวกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๗๔/๒๕๔๑) ผลของคำสั่งจำหน่ายคดีตามมาตรา ๒๐๑ และมาตรา ๒๐๒ ต้องพิจารณาตามมาตรา ๒๐๓ แม้มาตรา ๒๐๓ มิได้บัญญัติห้ามมิให้โจทก์มีคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ แต่การที่โจทก์จะขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้จะต้องมีการพิจารณาคดีฝ่ายเดียวเป็นสำคัญ การที่ศาลได้มีคำสั่งจำหน่ายคดีเสร็จสิ้นไปแล้ว จึงไม่มีการพิจารณาคดีฝ่ายเดียวอันจะทำให้โจทก์มีสิทธิที่จะขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ สิทธิของโจทก์ทั้งสองมีอยู่ทางเดียวคือต้องฟ้องคดีใหม่ภายในอายุความตามมาตรา ๒๐๓ เท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๕/๒๕๔๙) ศาลชอบที่จะมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ของโจทก์ทั้งสอง

(ข) กรณีที่โจทก์ทั้งสองขาดนัดพิจารณา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๒ มิได้บัญญัติให้ศาลต้องสอบถามจำเลยที่มาศาลก่อน แต่เป็นหน้าที่ของจำเลยที่มาศาลจะต้องแจ้งต่อศาลเพื่อขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป การที่จำเลยที่ ๑ มิได้แจ้งต่อศาลตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลชอบที่จะมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๗/๒๕๔๓) คำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ จึงฟังไม่ขึ้น

ข้อ ๕. คำถาม โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้บังคับจำเลยซึ่งเป็นทายาทและผู้จัดการมรดกแบ่งที่ดินทรัพย์มรดกตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๓๔ จำนวนเนื้อที่ ๓๐๐ ตารางวา แก่โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นทายาทคนละ ๑๐๐ ตารางวา โดยตีราคาที่ดินทั้งแปลงคิดเป็นเงินรวม ๙๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การว่าที่ดินดังกล่าวมิใช่ทรัพย์มรดก เพราะเจ้ามรดกยกให้แก่จำเลยตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณา แล้วพิพากษาให้จำเลยแบ่งที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๓๔ แก่โจทก์ทั้งสองคนละ ๑๐๐ ตารางวา ก่อนครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ทนายจำเลยยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์อ้างว่ายังติดต่อกับตัวจำเลยไม่ได้ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าไม่มีเหตุที่จะขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ ให้ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ว่าทนายจำเลยจำเป็นต้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์เนื่องจากติดต่อกับตัวจำเลยไม่ได้

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยได้หรือไม่

ธงคำตอบ โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้บังคับจำเลยแบ่งที่ดินทรัพย์มรดกตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๓๔ จำนวนเนื้อที่ ๓๐๐ ตารางวา ให้แก่โจทก์ทั้งสองคนละ ๑๐๐ ตารางวา โดยตีราคาที่ดินดังกล่าวทั้งแปลงคิดเป็นเงินรวม ๙๐,๐๐๐ บาท แม้โจทก์ทั้งสองฟ้องรวมกันมา การอุทธรณ์ฎีกาก็ต้องถือทุนทรัพย์ของโจทก์แต่ละคนแยกกันเพราะเป็นเรื่องโจทก์แต่ละคนใช้สิทธิเฉพาะของตน ดังนั้น ที่ดินแต่ละส่วนที่โจทก์ แต่ละคนฟ้องขอแบ่งจึงมีราคา ๓๐,๐๐๐ บาท ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์สำหรับโจทก์

แต่ละคนจึงไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ต้องห้าม คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๗๑/๒๕๔๔ ประชุมใหญ่) อุทธรณ์ของจำเลยที่ว่า ทนายจำเลยจำเป็นต้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์เนื่องจากติดต่อกับจำเลยไม่ได้ เป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง แม้จะเป็นอุทธรณ์คัดค้านในเรื่องของการขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ซึ่งไม่เกี่ยวกับเนื้อหาของคดีที่คู่ความพิพาทกันก็ต้องห้าม ตามบทบัญญัติดังกล่าว (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๘๕/๒๕๔๘) ดังนั้น ศาลจะมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยไม่ได้

ข้อ ๖. คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชำระเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จำเลยให้การต่อสู้คดี ระหว่างพิจารณาศาลชั้นต้นมีคำสั่งอายัดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๐ ของจำเลยไว้ชั่วคราวตามคำร้องของโจทก์ ต่อมานายสินเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอีกคดีหนึ่งซึ่งศาลแพ่งพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๐ แก่นายสิน โดยให้นายสินใช้ราคา ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่จำเลย นายสินได้นำเงินตามจำนวน ดังกล่าวไปวางต่อศาลแพ่งและศาลแพ่ง ได้มีหนังสือขอให้เจ้าพนักงานที่ดินจดทะเบียนโอนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๐ ให้แก่นายสินแล้ว เมื่อโจทก์ทราบเรื่องจึงยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอให้อายัดเงินที่นายสินนำไปวางดังกล่าวขึ้นไปยังศาลแพ่งไว้ชั่วคราวอีก ศาลชั้นต้นได้สอบสวนแล้ว เห็นว่าโจทก์เคยยื่นคำขอชั่วคราวก่อนพิพากษามาครั้งหนึ่งแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุผลสมควรให้อายัดเงินตามคำร้องของโจทก์ไว้ชั่วคราวซ้ำซ้อนอีก ให้ยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของโจทก์ดังกล่าวชอบหรือไม่
ธงคำตอบ เมื่อนายสินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยในอีกคดีหนึ่ง ขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลแพ่งที่ให้จำเลยโอนที่ดินดังกล่าวแก่นายสินแล้ว คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้อายัดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๐ ของจำเลยไว้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ (๒) ย่อมเป็นอันสิ้นผลไป การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอายัดชั่วคราวเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายสินนำไปวางต่อศาลแพ่งเพื่อชำระให้แก่จำเลยตาม

คำพิพากษา ซึ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นใหม่ในภายหลังและเป็นทรัพย์สินคนละรายคนละ ประเด็นกัน ทั้งคำสั่งอายัดที่ดินของจำเลยไว้ชั่วคราวได้สิ้นสุดไปแล้ว จึงมิใช่ เรื่องที่โจทก์ร้องขอให้กำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาซ้ำซ้อนอีกแต่อย่างใด เมื่อเงินเป็นทรัพย์สินที่ยักย้ายถ่ายเทหรือปิดบังซ่อนเร้นได้โดยง่าย คดีจึงมีเหตุ สมควรที่ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งอายัดเงินที่นายสินนำไปวางต่อศาลแพ่งไว้ชั่วคราว ก่อนพิพากษาตามคำร้องของโจทก์ ตามมาตรา ๒๕๔ (๑) ประกอบ มาตรา ๒๕๕ (๑) (ข) คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องของโจทก์ดังกล่าวจึงไม่ชอบ (คำ พิพากษาฎีกาที่ ๖๙๒/๒๕๔๔)

ข้อ ๗. คำถาม นายเงาะเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษาของนายกล้วย จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายเงาะนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สิน โดยอ้างว่าเป็นของนายกล้วยดังต่อไปนี้

(ก) แหวนเพชร ๑ วง ราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดครั้งแรกมีผู้เสนอราคาสูงสุด ๕๐๐,๐๐๐ บาท นายกล้วยคัดค้านว่าราคาต่ำเกินสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงเลื่อนการขายทอดตลาดไปอีก ๓๐ วัน ปรากฏว่า ก่อนถึงกำหนดการขายทอดตลาดครั้งที่ ๒ หนึ่งสัปดาห์ นายสัมยื่นคำร้องขอให้ปล่อยการยึดโดยอ้างว่านายสัมเป็นเจ้าของแหวนเพชรและให้นายกล้วยยืมไปใช้ นายเงาะคัดค้านว่านายสัมมิได้ยื่น คำร้องขจัดทรัพย์สินก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีนำแหวนเพชรออกขายทอดตลาด ครั้งแรก นายสัมจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขจัดทรัพย์สิน ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขจัดทรัพย์สิน ของนายสัมและนัดไต่สวน

(ข) รถยนต์ ๑ คัน ของนายกล้วย ราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่ง นายกล้วยนำไปจำนำไว้แก่นายตาลเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และครบกำหนดไต่แล้วแต่นายกล้วยยังมีไต่ไต่ เจ้าพนักงานบังคับคดีนำออกขายทอดตลาดได้ เงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายตาลยื่นคำร้องขอรับชำระหนี้จำนำก่อนนายเงาะ นายเงาะคัดค้านว่านายตาลเป็นเพียงผู้รับจำนำ จึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ก่อน เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอของนายตาล

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลทั้งสองกรณีชอบหรือไม่

ธงคำตอบ (ก) การร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้ ซึ่งต้องกระทำก่อนที่ได้เอาทรัพย์สินดังกล่าวออกขายทอดตลาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๘ วรรคหนึ่ง หมายความว่า การขายทอดตลาดบริบูรณ์โดยเจ้าพนักงานบังคับคดี การขายทอดตลาดครั้งแรกที่เลื่อนไปจึงยังถือไม่ได้ว่าเป็นการขายทอดตลาด นายสัมมีสิทธิยื่นคำร้องขจัดทรัพย์สินก่อนการขายทอดตลาดครั้งที่ ๒ ได้ คำสั่งศาลชอบแล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๓๐/๒๕๒๘)

(ข) เมื่อรถยนต์ที่นายกล้วยจํานำไว้ต่อนายตาลครบกำหนดไถ่แล้ว นายตาลยอมมีสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๘ ในการที่จะได้รับชำระหนี้จํานำก่อนนายเงาะซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนายกล้วย คำสั่งศาลชอบแล้วเช่นกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๑๔/๒๕๒๖)

ข้อ ๘. คำถาม ศาลพิพากษาให้บริษัทร่ำรวย จำกัด จำเลยล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำทรัพย์สินของจำเลยออกขายและแบ่งทรัพย์สินจำเลยครั้งสุดท้ายพร้อมทำรายงานแสดงกิจการและบัญชีรับจ่ายในคดีล้มละลายยื่นต่อศาลและขอให้ศาลสั่งปิดคดี ศาลมีคำสั่งปิดคดีเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๙ ต่อมาวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐ ศาลมีคำสั่งให้เปิดคดีตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงาน เนื่องจากโจทก์มีหลักฐานเชื่อได้ว่าจำเลยมีทรัพย์สินขึ้นใหม่

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งศาลให้เปิดคดีดังกล่าวชอบหรือไม่

ธงคำตอบ แม้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายและศาลมีคำสั่งปิดคดีเกิน ๑๐ ปี แล้ว อันจะเป็นเหตุให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอและศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๓๕ (๔) ก็ตาม แต่เมื่อศาลยังไม่ได้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย จำเลยก็ยังเป็นบุคคลล้มละลายอยู่ และคำสั่งปิดคดีมีผลตามมาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง คือ เพียงให้ระงับการจัดการต่างๆ ไว้ แต่ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุด ดังนั้น ทรัพย์สินที่จำเลยได้มาก่อนที่

จะพ้นจากภาวะการล้มละลายย่อมเป็นทรัพย์สิน ในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่
เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๑๐๙ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงชอบที่จะขอให้ศาลเปิด
คดีเพื่อจัดการทรัพย์สินของจำเลยต่อไปตามมาตรา ๑๓๔ วรรคสอง

ดังนั้น คำสั่งศาลที่ให้เปิดคดีจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษา
ฎีกาที่ ๗๗๘๖/๒๕๕๘)

ข้อ ๙. คำถาม ในคดีฟื้นฟูกิจการเรื่องหนึ่ง ศาลล้มละลายกลางมี
คำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนึ่ง ต่อมาผู้บริหารแผนยื่นข้อ
เสนอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ขอแก้ไขแผนปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของแผนฟื้นฟูกิจการที่กำหนดให้คณะกรรมการเจ้าหนี้มีอำนาจในการ
เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ หรือแก้ไขเอกสารดังกล่าว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
จึงเสนอให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ พิจารณาที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับข้อเสนอ
ขอแก้ไขแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงรายงานศาลเพื่อขอให้ศาลนัด
พิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยข้อเสนอขอแก้ไขแผนดังกล่าวหรือไม่ บริษัทลูกหนึ่ง
คัดค้านว่าตามแผนปรับโครงสร้างหนี้ กำหนดให้อำนาจในการขอแก้ไขแผนเป็น
ของคณะกรรมการเจ้าหนี้ ผู้บริหารแผนจึงไม่มีอำนาจในการเสนอขอแก้ไขแผน

ให้วินิจฉัยว่า คำคัดค้านของบริษัทลูกหนึ่งฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๙๐/
๖๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ระบุว่า การแก้ไขแผนหลังจากศาลมีคำสั่งเห็นชอบ
ด้วยแผน แล้วนั้น หากมีเหตุอันสมควรและมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ
ฟื้นฟูกิจการ รวมทั้งพฤติการณ์ต่างๆ ที่ศาลใช้เป็นเหตุในการพิจารณาให้ความ
เห็นชอบด้วยแผนนั้นเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารแผนซึ่งมีหน้าที่และความ
รับผิดชอบจะต้องปฏิบัติและดำเนินการตามแผนให้สำเร็จลุล่วงไปเพียงผู้เดียวมี
อำนาจเสนอขอแก้ไขแผนนั้นได้ โดยยื่นข้อเสนอดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
แล้วให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เสนอให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณา หากที่ประชุม
เจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับข้อเสนอตามมาตรา ๙๐/๕๖ แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์
ทรัพย์ก็จะรายงานศาลเพื่อพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยหรือไม่ ดังนี้ แม้แผนปรับ

โครงสร้างหนี้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนฟื้นฟูกิจการจะกำหนดให้คณะกรรมการ
เจ้าหนี้มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญหรือแก้ไขเอกสารดังกล่าวก็ตาม
แต่อำนาจของคณะกรรมการเจ้าหนี้ที่มีอยู่ตาม มาตรา ๙๐/๕๕ วรรคหนึ่ง และ
มาตรา ๙๐/๖๗ คงเป็นเพียงอำนาจในการเสนอแนะและสอดส่องให้ผู้บริหาร
แผนดำเนินการปฏิบัติไปตามแผนแทนเจ้าหนี้ทั้งหลายเท่านั้น หากได้มีอำนาจ
เสนอขอแก้ไขแผนด้วยตนเองไม่ ข้อความดังกล่าวหมายความว่า เมื่อเข้า
เงื่อนไขในการขอแก้ไขแผนคณะกรรมการเจ้าหนี้น้อยต้องเสนอเรื่องดังกล่าวให้
ผู้บริหารแผนดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๐/๖๓ ซึ่งกำหนดให้อำนาจในการเสนอ
ขอแก้ไขแผนเป็นของผู้บริหารแผนโดยตรง คำคัดค้านของบริษัทลูกหนี้ฟังไม่ขึ้น
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๓๙/๒๕๕๗)

ข้อ ๑๐. คำถาม นายธรรม ผู้พิพากษาศาลจังหวัดตราดได้พิจารณาคดีสองเรื่อง ดังนี้

(ก) คดีที่หนึ่ง นายดำฟ้องนายขาวขอให้ลงโทษนายขาวฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ซึ่งมีระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นายธรรมได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง

(ข) คดีที่สอง นายธรรมพิจารณาคดีแพ่งที่นายหนึ่งฟ้องนายสองว่าทำละเมิดเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท นายสองให้การต่อสู้ว่านายหนึ่งเป็น ฝ่ายทำละเมิดและฟ้องแย้งเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท แล้ว พิพากษาให้นายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี ยกฟ้องแย้งนายสองให้วินิจฉัยว่า การพิจารณาพิพากษาคดีของนายธรรมในคดีทั้งสองเรื่องชอบหรือไม่

ธงคำตอบ (ก) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๓) บัญญัติให้ผู้พิพากษาคณะเดียวมีอำนาจได้สวนมูลฟ้องและมีคำสั่งในคดีอาญา และมาตรา ๒๕ (๕) บัญญัติให้ผู้พิพากษาคณะเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน

๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกิน ๖ เดือน หรือปรับเกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือโทษปรับอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้ นายธรรมผู้พิพากษาศาลจังหวัด ตราดคนเดียว จึงมีอำนาจพิจารณาคดีโดยไต่สวนมูลฟ้องและพิพากษายกฟ้อง คดีที่นายดำเป็นโจทก์ฟ้องนายขาวดังกล่าวได้ตามบทบัญญัติกฎหมายข้างต้น ประกอบมาตรา ๒๖ การพิจารณาพิพากษาคดีของนายธรรม จึงชอบแล้ว

(ข) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๔) บัญญัติให้ ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ซึ่งราคาทรัพย์สิน ที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากฟ้องแย้งของ นายสองเรียกค่าสินไหมทดแทนเกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท นายธรรมจึงไม่มีอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งดังกล่าวตามบทบัญญัติกฎหมายข้างต้น การพิจารณา พิจารณาคดีของนายธรรมจึงไม่ชอบ